

КОВАЛІВ ЮРІЙ ІВАНОВИЧ

Випускник філологічного факультету (1971)

Професор кафедри новітньої української літератури Інституту філології Київського національного університету імені Т. Г. Шевченка

Доктор філологічних наук, професор.
Академік АН ВО України.
Заслужений працівник освіти України

Народився 13 квітня 1949 у м. Біла Церква. В 1971 р. закінчив Київський державний педагогічний інститут імені О. М. Горького. Вчителював на Білоцерківщині (Острійки, Мала Вільшанка), 1981 р. працював кореспондентом газети «Зірка». Упродовж 1981–1984 рр. навчався в аспірантурі Інституту літератури імені Тараса Шевченка АН УРСР, де відтак працював на посадах від молодшого до провідного наукового співробітника, в 1985 р. захистив кандидатську дисертацію «Романтична стилістична течія в українській радянській поезії 20–30-х років», а в 1995 р. — докторську дисертацію «Рух естетичної свідомості в українській поезії першої половини ХХ ст.». У різні роки викладав у Переяслав-Хмельницькому державному педагогічному інституті імені Г. С. Сковороди, Київському інституті підвищення кваліфікації вчителів імені Б. Д. Грінченка, Київському державному лінгвістичному університеті, Київському міжнародному інституті, Інституті підвищення кваліфікації вчителів (м. Біла Церква) тощо. З 1997 р. — професор кафедри новітньої української літератури Інституту філології КНУ ім. Т. Г. Шевченка.

Проф. Ю. І. Ковалів упродовж двох термінів працював у експертній раді при ВАК України, нині входить до складу вченої ради та спецради Інституту філології, керує науковим пошуком аспірантів і докторанта, веде спецсеминари та спецкурси («Інтертекстуальний зріз сучасної української літератури», «Жанрово-стильові модифікації в українській літературі ХХ ст.», «Поліметодологічна

модель естетичної рецепції художньої літератури», «Літературна герменевтика: наближення до адекватного прочитання тексту», «Дискурс постмодернізму в контексті української літератури», «Типологія та ідеографія» тощо).

Сфера наукових інтересів Юрія Івановича охоплює історію та теорію української літератури, а також широкий спектр проблем сучасної філології. У творчому доробку професора — низка монографій, підручників і навчальних посібників: «Історія української літератури: Навчальна програма для вищих навчальних закладів» (1999, 2000), «Романтична стилістична тенденція в українській поезії 20–30-х років (М. Бажан, Л. Первомайський, О. Влизько, Ю. Яновський)» (1988), «Празька школа»: на крутосхилах від «філософії серця» до «філософії чину»» (2004), «Письменство «розстріляного відродження»: від літературних угруповань до Літературної дискусії» (2004), «Літературна хроніка великої трагедії (Українська література періоду Другої світової війни)» (2004), «Скрипторій: літературно-критичні статті» (2004), «Літературна герменевтика» (2008), «Абетка дисертанта: Методологічні принципи написання дисертації» (2009), «Жанрово-стильові модифікації української літератури ХХ ст.» (2012) тощо, близько 300 наукових статей і літературознавчих рецензій. Належить до числа авторів низки колективних праць, зокрема «Історія української літератури ХХ століття» у 2 т. (1998), підручника та хрестоматії «Українська література» для 11 класу (1998, 2001). Зараз працює над реалізацією власного проекту «Історія української літератури від кінця ХІХ до початку ХХ століть» у 10 т., нині видано три томи (2013, 2014).

Пропонуючи власну концепцію розвитку письменства, Ю. І. Ковалів дотримується принципів об'єктивного історизму, прагне неупереджено висвітлити динаміку літературного руху. Є упорядником багатьох авторитетних літературознавчих видань: 11-й т. 12-томного видання Творів П. Тичини (1988), «Поезії» Д. Фальківського (1988), «Вибране» Юрія Клена (1991), «Атом серця: українська поезія першої половини ХХ ст.» (1992, 1993), «Антологія української поезії другої половини ХХ сторіччя» (2001) тощо, автором-упорядником фундаментальної двотомної «Літературознавчої енциклопедії» (2007).

Озивається Юрій Ковалів і на поклик власної музи. Він видав поетичні збірки «Трилисник» (1971), «Очима любові» (1980), «Чорний вершник» (2003), «Номо іurus» (2007), «Бермудський санскрит» (2009). Член Національної спілки письменників України (1989), лауреат Державної премії України імені Тараса Шевченка (1996), премій «Благовіст» (2005) та імені Тараса Шевченка КНУ ім. Т. Г. Шевченка (2010). Заслужений працівник (2008) і відмінник освіти України (1996).

Юрій Іванович завжди з теплотою згадує роки навчання в альма-матер, а з особною вдячністю — викладачів високого рівня філологічного мислення, педагогічного такту та моральної культури: мовознавців Андрія Петровича Медушевського та Марію Яківну Плющ, Петра Панасовича Хропка та інших. Захоплюється Ю. І. Ковалів і своїми однокурсниками, бо переконаний: його друзі студентських літ досі такі ж згуртовані, молоді душею, чуйні один до одного, ладні прийти на допомогу за першим покликом, дарма що в кожного власні життєві клопоти та непростя доля.